Л.О. Птащенко, д.е.н., професор
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка

ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Економічні шоки, спричинені європейською конвергенцією українського суспільства, призводять до виникнення проблем у реальному секторі економіки, зокрема й у будівництві. Оскільки діяльність будівельних підприємств тісно взаємопов'язана з інвестиційним ринком (кредитним, валютним, цінних паперів), ринком нерухомості, та залежна від ринку енергоресурсів і купівельної спроможності бізнесу й населення – споживачів будівельної продукції, проблеми, котрі негативно впливають на стан будівництва, адекватно відображаються й на інших сферах діяльності суспільства.

До основних факторів, котрі негативно впливають на фінансовий стан будівельних підприємств, слід віднести такі:

– неспроможність адаптуватися до нових умов господарювання, що виникли внаслідок формування жорсткого конкурентного середовища на ринку будівельної продукції;

– формування недовіри інвесторів через часті випадки шахрайства у сфері будівництва;

– незацікавленість комерційних банків та інших фінансових установ інвестувати у розвиток реального сектора економіки з порівняно високим ступенем ризику;

– відсутність ринку землі;

– недостатня кваліфікація кадрів;

– негативні впливи економічної конвергенції України до ЄС;

– відтік кваліфікованих трудових ресурсів закордон;

– тощо.

Крім вираженої тенденції до зменшення кількості будівельних підприємств, перелічені проблеми негативно впливають і на їх фінансовий стан (табл. 1).

Таблиця 1

Фінансові результати діяльності будівельних підприємств[1]

Рік	Фінансовий результат (сальдо), млн. грн	Прибуткові підприємства		Збиткові підприємства	
		Питома вага у загальній кількості, %	Фінансовий результат (млн. грн)	Питома вага у загальній кількості, %	Фінансовий результат (млн. грн)
2013	- 5126,6	62,3	5968,0	37,7	11094,6
2014	-27288,4	62,7	6295,7	37,3	33584,1
2015	- 25074,1	71,1	5648,1	28,9	3072202
2016	- 9342,9	70,8	8446,6	29,2	17789,5
2017	-3760,7	71,4	10353,4	28,6	14114,1

Також негативно впливає на ефективність функціонування будівельного сектора економіки інформаційне середовище та інформатизація. Сама інформація часто є неузгодженою, неактуальною, або недостовірною. Недостатність або недостовірність інформації унеможливлює отримання від забудовника повного пакету інформації: про якість матеріалів, надійність і довговічність конструкцій, майбутні терміни виконання робіт, вартість ремонтів, тощо. Це створює додаткові бар'єри для налагодження ефективних ділових стосунків між інвесторами, забудовниками, підрядниками та в кінцевому результаті – створює перешкоди для реалізації проектів будівництва або реконструкції, впровадження та використання новітніх технологій і матеріалів, своєчасному інвестуванню в об'єкти будівництва.

Розв'язання цієї проблеми можливе шляхом створення єдиної інформаційної системи, яка здатна забезпечити збір, систематизацію та подання якісної, достовірної, актуальної інформації всім учасникам будівельного процесу.

Будівельні підприємства майже не впроваджують інновації. Разом з тим, в контексті актуальності стратегічних напрямів розвитку національного господарства, орієнтованих на забезпечення енергоефективності та енергонезалежності України, виникає гостра необхідність подальшого інноваційного розвитку підприємств будівництва, орієнтованого на зниження енергомісткості та впровадження новітніх технологій. Адже відсутність або низька активність упровадження новітніх інноваційних технологій, використання сучасних екологічних будівельних матеріалів, мають безпосередній вплив на ефективність функціонування будівельних підприємств.

[1] Укрстат [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/bud.htm